

Млинівський технологічно-економічний фаховий коледж

Затверджую

Голова приймальної комісії

27 травня 2022 року

Вячеслав ЯЦКЕВИЧ

ПРОГРАМА

**вступного випробування у формі індивідуальної усної
співбесіди з УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ**
для вступників на основі повної
загальної середньої освіти

*Освітньо-професійний ступінь - фаховий молодший
бакалавр*

Програма індивідуальної усної співбесіди з української мови для вступників на основі повної загальної середньої освіти (11 класів) на навчання для здобуття освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра за спеціальностями 012 Дошкільна освіта, 013 Педагогічна освіта, 231 Соціальна робота.

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Йод О.В. – викладач філологічних дисциплін.

Новосад Г.Ю. – викладач філологічних дисциплін.

Програма обговорена та схвалена на засіданні циклової комісії загальноосвітніх, соціально-економічних та гуманітарних дисциплін

Протокол від “16” травня 2022 року №10

Голова циклової комісії загальноосвітніх, соціально-економічних та гуманітарних дисциплін

_____ Тетяна ФЕДОРЧУК
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програма затверджена на засіданні приймальної комісії Млинівського технолого-економічного фахового коледжу

Протокол від “19” травня 2022 року №5

Відповідальний секретар приймальної комісії

_____ Оксана КАЛЕНЮК
(підпис) (прізвище та ініціали)

Вступ

Індивідуальна усна співбесіда з української мови є вступним випробуванням до Млинівського технолого-економічного фахового коледжу на навчання для здобуття освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра. Індивідуальну усну співбесіду з української мови абітурієнти складають у формі усної відповіді при вступі на усі спеціальності.

Програма індивідуальної усної співбесіди з української мови складена відповідно до програми зовнішнього незалежного оцінювання з української мови для осіб, які бажають здобувати фахову передвищу освіту на основі повної загальної середньої освіти.

Програма індивідуальної усної співбесіди складається з таких змістових розділів:

1. Мета та завдання індивідуальної усної співбесіди.
2. Критерії оцінювання.
3. Інформаційний обсяг індивідуальної усної співбесіди.
4. Рекомендована література.

1. Мета та завдання індивідуальної усної співбесіди

Українська мова з відродженням України набула статусу державної. Це зумовило розширення її функцій у суспільстві. Тому кожен громадянин держави, незалежно від фаху, мусить досконало знати українську літературну мову, її норми, серед яких особливе місце займає правопис.

Готуючись до вступу, абітурієнти повинні усвідомлювати, що мова належить до найважливіших ознак людини.

Випускник – це вже зрілий громадянин нашої держави. Однією з ознак його зрілості є володіння рідною мовою, що свідчить про глибину його духовної культури. Основною формою перевірки орфографічної та пунктуаційної грамотності вступника є тестові завдання.

Завдання індивідуальної усної співбесіди з української мови полягають у тому, щоб оцінити знання та вміння вступників із таких змістових розділів:

- Фонетика. Графіка
- Лексикологія. Фразеологія
- Будова слова. Словотвір
- Морфологія
- Синтаксис
- Орфографія

Метою індивідуальної усної співбесіди з української мови є оцінювання рівня сформованості мовної компетентності випускників базової школи, визначення рівня відповідності навчальних досягнень учнів освітньому стандарту та чинній навчальній програмі.

2. Критерії оцінювання

Індивідуальна усна співбесіда з української мови складається із 2 завдань однакового рівня складності, які оцінюються в 25 балів за кожне. Максимальна кількість балів, яку можна набрати – 50.

3. Інформаційний обсяг індивідуальної усної співбесіди

Фонетика. Графіка

Фонетика як розділ мовознавчої науки про звуковий склад мови. Голосні й приголосні звуки. Приголосні тверді і м'які, дзвінки й глухі. Позначення звуків мовлення на письмі. Алфавіт. Співвідношення звуків і букв. Звукове значення букв я, ю, є, ї, щ. Склад. Складоподіл. Наголос, наголошені й не наголошені склади. Уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Найпоширеніші випадки чергування голосних і приголосних звуків. Основні випадки чергування у-в, і-й.

Лексикологія. Фразеологія

Лексикологія як учення про слово. Ознаки слова як мовної одиниці. Лексичне значення слова. Багатозначні й однозначні слова. Пряме та переносне значення слова. Омоніми. Синоніми. Антоніми. Лексика української мови за походженням. Власне українська лексика. Лексичні запозичення з інших мов. Загальноживані слова. Професійна, діалектна, розмовна лексика. Терміни. Лексика української мови з погляду активного й пасивного вживання. Застарілі й нові слова (неологізми). Нейтральна й емоційно забарвлена лексика. Поняття про стійкі сполуки слів і вирази.

Фразеологізми. Приказки, прислів'я, афоризми.

Будова слова. Словотвір

Будова слова. Основа слова й закінчення. Значущі частини слова: корінь, префікс, суфікс, закінчення.

Словотвір. Твірні основи при словотворенні. Основа похідна й непохідна. Основні способи словотворення в українській мові: префіксальний, префіксально-суфіксальний, суфіксальний, безсуфіксальний, складання слів або основ, перехід з однієї частини мови в іншу. Основні способи творення іменників, прикметників, дієслів, прислівників. Складні слова. Способи їх творення. Сполучні голосні [о], [е] у складних словах.

Морфологія

Іменник

Морфологія як розділ мовознавчої науки про частини мови. Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменники власні та загальні, істоти й неістоти. Рід іменників: чоловічий, жіночий, середній. Іменники спільного роду. Число іменників. Іменники, що вживаються в обох числових формах. Іменники, що мають лише форму однини або лише форму множини. Відмінки іменників. Відміни іменників: перша, друга, третя, четверта. Поділ іменників першої та другої відмін на групи. Особливості вживання та написання відмінкових форм. Букви -а(-я), -у(-ю) в закінченнях іменників другої відміни. Відмінювання іменників, що мають лише форму множини. Невідмінювані іменники в українській мові. Написання і відмінювання чоловічих і жіночих імен по батькові.

Прикметник

Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прикметників за значенням: якісні, відносні та присвійні. Явища взаємопереходу прикметників з одного розряду в інший. Якісні прикметники. Ступені порівняння якісних прикметників: вищий і найвищий, способи їх творення (проста й складена форми). Зміни приголосних при творенні ступенів порівняння прикметників. Особливості відмінювання прикметників (тверда й м'яка групи).

Числівник

Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди числівників за значенням: кількісні (на позначення цілих чисел, дробові, збірні) й порядкові. Групи числівників за будовою: прості, складні й складені. Типи відмінювання кількісних числівників:

- 1) *один, одна;*
- 2) *два, три, чотири;*
- 3) *від п'яти до двадцяти, тридцять, п'ятдесят ... вісімдесят;*
- 4) *сорок, дев'яносто, сто;*

- 5) *двісті - дев'ятсот;*
- 6) *нуль, тисяча, мільйон, мільярд;*
- 7) *збірні;*
- 8) *дробові.*

Порядкові числівники, особливості їх відмінювання.

Займенник

Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Співвіднесеність займенників з іменниками, прикметниками й числівниками. Розряди займенників за значенням: особові, зворотний, присвійні, вказівні, означальні, питальні, відносні, неозначені, заперечні. Особливості їх відмінювання. Творення й правопис неозначених і заперечних займенників.

Дієслово

Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Форми дієслова: дієвідмінювані, відмінювані (дієприкметник) і незмінні (інфінітив, дієприслівник, форми на -но, -то). Безособові дієслова. Види дієслів: доконаний і недоконаний. Творення видових форм. Часи дієслова: минулий, теперішній, майбутній. Способи дієслова: дійсний, умовний, наказовий. Творення форм умовного та наказового способів дієслів. Словозміна дієслів I та II дієвідміни. Особові та числові форми дієслів (теперішнього та майбутнього часу й наказового способу). Родові та числові форми дієслів (минулого часу й умовного способу). Чергування приголосних в особових формах дієслів теперішнього та майбутнього часу.

Дієприкметник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні та пасивні дієприкметники. Творення активних і пасивних дієприкметників теперішнього й минулого часу. Відмінювання дієприкметників. Дієприкметниковий зворот. Безособові форми на -но, - то.

Дієприслівник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

Дієприслівники доконаного й недоконаного виду, їх творення.

Дієприслівниковий зворот.

Прислівник

Прислівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прислівників за значенням. Ступені порівняння прислівників: вищий і найвищий. Зміни приголосних при творенні прислівників вищого та найвищого ступенів. Правопис прислівників на -о, -е, утворених від прикметників і дієприкметників. Написання прислівників разом і через дефіс.

Службові частини мови

Прийменник як службова частина мови. Групи прийменників за походженням: непохідні (первинні) й похідні (вторинні, утворені від інших слів). Групи прийменників за будовою: прості, складні й складені. Зв'язок прийменника з непрямыми відмінками іменника.

Сполучник як службова частина мови. Групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю: сурядні (єднальні, протиставні, розділові) й підрядні (часові, причинові, умовні, способу дії, мети, допустові, порівняльні, з'ясувальні, наслідкові). Групи сполучників за вживанням (одиничні, парні, повторювані) та за будовою (прості, складні, складені). 4

Частка як службова частина мови. Групи часток за значенням і вживанням: формотворчі, словотворчі, модальні.

Вигук

Вигук як частина мови. Групи вигуків за походженням: непохідні й похідні. Значення вигуків.

Звуконаслідувальні слова.

Синтаксис Словосполучення

Завдання синтаксису. Словосполучення й речення як основні одиниці синтаксису. Підрядний і сурядний зв'язок між словами й частинами складного речення. Головне й залежне слово в словосполученні. Типи словосполучень за морфологічним вираженням головного слова. Словосполучення непоширені й поширені.

Речення

Речення як основна синтаксична одиниця. Граматична основа речення. Порядок слів у реченні. Види речень у сучасній українській мові: за метою висловлювання (розповідні, питальні й спонукальні); за емоційним забарвленням (окличні й неокличні); за будовою (прості й складні); за складом граматичної основи (двоскладні й односкладні); за наявністю чи відсутністю другорядних членів (непоширені й поширені); за наявністю необхідних членів речення (повні й неповні); за наявністю чи відсутністю засобів ускладнення (однорідних членів речення, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення, звертання).

Просте двоскладне речення

Підмет і присудок як головні члени двоскладного речення. Особливості узгодження присудка з підметом. Способи вираження підмета. Типи присудків: простий і складений (іменний і дієслівний). Способи їх вираження.

Другорядні члени речення у двоскладному й односкладному реченні

Означення узгоджене й неузгоджене. Прикладка як різновид означення. Додаток. Типи обставин за значенням. Способи вираження означень, додатків, обставин. Порівняльний зворот. Функції порівняльного звороту в реченні (обставина способу дії, присудок).

Односкладні речення

Граматична основа односкладного речення. Типи односкладних речень за способом вираження та значенням головного члена: односкладні речення з головним членом у формі присудка (означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові, безособові) та односкладні речення з головним членом у формі підмета (називні). Способи вираження головних членів односкладних речень. Розділові знаки в односкладному реченні.

Просте ускладнене речення

Узагальнюючі слова в реченнях з однорідними членами. Речення зі звертанням. Звертання непоширені й поширені. Речення зі вставними словами, словосполученнями, реченнями, їх значення. Речення з відокремленими

членами.

Відокремлені означення, прикладки - непоширені й поширені.
Відокремлені додатки, обставини.

Відокремлені уточнюючі члени речення. Розділові знаки в односкладними членами.

Складне речення

Ознаки складного речення. Засоби зв'язку простих речень у складному:

- 1) інтонація й сполучники або сполучні слова;
- 2) інтонація.

Типи складних речень за способом зв'язку їх частин: сполучникові й безсполучникові. Сурядний і підрядний зв'язок між частинами складного речення.

Складносурядне речення

Єднальні, протиставні та розділові сполучники в складносурядному реченні. Сміслові зв'язки між частинами складносурядного речення.

Складнопідрядне речення

Складнопідрядне речення, його будова. Головне й підрядне речення. Підрядні сполучники й сполучні слова як засоби зв'язку у складнопідрядному реченні. Основні види підрядних речень: означальні, з'ясувальні, обставинні (місця, часу, способу дії та ступеня, порівняльні, причини, наслідкові, мети, умовні, допустові). Складнопідрядні речення з кількома підрядними, їх типи за характером зв'язку між частинами:

- 1) складнопідрядні речення з послідовною підрядністю;
- 2) складнопідрядні речення з однорідною підрядністю;
- 3) складнопідрядні речення з неоднорідною підрядністю.

Безсполучникове складне речення

Типи безсполучникових складних речень за характером смислових відношень між складовими частинами-реченнями:

- 1) з однорідними частинами-реченнями (рівноправними);
- 2) з неоднорідними частинами (пояснюваною і пояснювальною). Розділові

знаки в безсполучниковому складному реченні.

Складні речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку

Складні речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку.

Способи відтворення чужого мовлення

Пряма й непряма мова. Речення з прямою мовою. Слова автора. Заміна прямої мови непрямою.

Цитата як різновид прямої мови. Діалог.

Орфографія

Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні [e], [и], [o] в коренях слів. Спрощення в групах приголосних. Сполучення йо,ьо. Правила вживання м'якого знака. Правила вживання апострофа. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних і збігу однакових приголосних звуків. Правопис префіксів і суфіксів. Позначення чергування приголосних звуків на письмі. Правопис великої літери. Лапки у власних назвах. Написання слів іншомовного походження. Основні правила переносу слів з рядка в рядок. Написання складних слів разом і через дефіс. Правопис складноскорочених слів. Написання чоловічих і жіночих імен по батькові, прізвищ. Правопис відмінкових закінчень іменників, прикметників. Правопис *н* та *nn* у прикметниках і дієприкметниках, *не* з різними частинами прислівникового типу), разом і через дефіс (прислівників, службових частин мови, вигуків).

Абітурієнти повинні

знати:

- що вивчає кожен розділ мовознавства;
- систему звуків української мови, їх класифікацію, найдавніші та позиційні чергування фонем, спрощення в групах приголосних звуків;
- поняття «склад», «наголос»;
- основні норми української літературної вимови;
- основні правила орфографії (орфограми) та переносу слів з рядка в рядок;
- систему лексичних значень слів: багатозначні слова, омоніми, антоніми,

синоніми, пароніми; активну і пасивну лексику, лексику української мови з погляду стилістичного та за походженням (запозичена і власне українська);

- джерела і класифікацію фразеологізмів;
- види морфем та основні словотворчі засоби мови; способи словотворення;
- поняття про граматичні категорії, значення і форми слів; єдність граматичного і лексичного значень слів;
- систему частин мови, принципи їх виділення, основні граматичні категорії повнозначних і службових частин мови;
- поняття про словосполучення, його будову, значення, види граматичних зв'язків у словосполученні,
- структуру простого речення, його головні та другорядні члени і способи їх вираження;
- типи односкладних речень;
- систему простих ускладнених речень, їх пунктуацію;
- види складних двокомпонентних та багатоконпонентних речень, їх пунктуації.

вміти:

- розташувати слова за алфавітом;
- розрізняти в словах тверді і м'які, дзвінки і глухі приголосні, ненаголошені й наголошені голосні;
- визначати основні випадки чергування голосних і приголосних звуків, звукове значення букв у слові;
- ставити правильно наголос у словах відповідно до орфоепічних норм;
- визначати належність слів до певної лексичної категорії: однозначні й багатозначні, загальноживані (нейтральні) і стилістично забарвлені слова, пароніми, омоніми, архаїзми, історизми, неологізми, запозичені слова чи власне українські;
- співвідносити фразеологізми та їх лексичне значення;
- розуміти явище синонімії та антонімії серед фразеологізмів;

- розпізнавати частини мови, знати їх граматичні категорії та значення;
- знаходити і виправляти помилки на вивчені правила орфографії;
- виділяти у слові закінчення, корінь, префікс, суфікс та основу;
- які слова є незмінними;
- розрізняти форми слова і спільнокореневі слова;
- розрізняти структурні відмінності простих, ускладнених і складних речень, складних речень із сурядним і підрядним зв'язком;
- визначати види складних речень (сполучникові й безсполучникові), засоби зв'язку між частинами речення у складному, межі частин у складному реченні,
 - правильно ставити розділові знаки у різних синтаксичних структурах;
 - знаходити і виправляти пунктуаційні помилки на вивчені правила;
 - знаходити складнопідрядне речення у тексті, у тому числі з кількома підрядними частинами;
 - визначати головну і підрядну частини, види складнопідрядних речень, їх істотні ознаки, межі головної і підрядної частин, кількість частин;
 - розрізняти сполучники і сполучні слова;
 - визначати головні та другорядні члени речення;
 - редагувати лексичні, граматичні, стилістичні помилки у словосполученнях.

4.

Рекомендована література

Основна

1. Авраменко О. М. Українська мова : підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закладів. Київ : Грамота, 2017. 160 с.
2. Авраменко О. М. Українська література : підруч. для 10 кл. закл. загальн. серед. освіти. Київ : Грамота, 2018. 256 с.
3. Авраменко О. М. Українська література : підруч. для 11 кл. закл. загальн. серед. освіти. Київ : Грамота, 2019. 256 с.
4. Глазова О. П., Кузнецов Ю. В. Українська мова : підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закладів. Харків : Ранок, 2009. 226 с.
5. Голуб Н. Б., Ярмолюк А. В. Українська мова : підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закладів. Київ : Педагогічна думка, 2017. 308 с.
6. Заболотний В. В., Заболотний В. П. Українська мова : підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закладів. Київ : Генеза, 2017. 272 с.
7. Заболотний В. В., Заболотний В. П. Українська мова : підруч. для 10-го кл. закл. заг. серед. освіти. Київ : Генеза, 2018. 192 с.
8. Заболотний В. В., Заболотний В. П. Українська мова : підруч. для 11-го кл. закл. заг. серед. освіти. Київ : Генеза, 2019. 243 с.
9. Караман С. О., Горошкіна О. М., Караман О. В., Попова Л. О. Українська мова для загальноосвітніх навчальних закладів з поглибленим вивченням філології : підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закладів. Харків : Ранок, 2017. 272 с.
10. Караман С. О., Горошкіна О. М., Караман О. В., Попова Л. О. Українська мова для загальноосвітніх навчальних закладів з поглибленим вивченням філології : підруч. для 10 кл. загальноосвіт. навч. закладів. Харків : Ранок, 2018. 272 с.
11. Козачук Г. О. Підвищення грамотності учнів: Навчальний посібник. Київ : Освіта, 1993.
12. Козачук Г. О. Українська мова для абітурієнтів: Навчальний посібник. Київ : Вища школа, 1993.

13. Козачук Г. О., Шкурятяна Н. Г. Практичний курс української мови: Навчальний посібник. Київ : Вища школа, 1993.
14. Мілянєвський Е. Шкільний довідник з української мови. 5-11 клас. Тернопіль: Підручники і посібники, 2003.
15. Стоян Л. Українська мова: посібник з орфографії та пунктуації. Київ : Наук. Думка, 1998.
16. Ужченко В. Д., Ужченко Д. В. Українська мова: На допомогу абітурієнту. Київ : Форум, 2002.
17. Український правопис / НАН України, Ін-т мовознавства ім. О. Потебні; Інститут української мови. Київ : Наук. Думка, 2003.
18. Федчук Л., Шевчук Т. Практикум з української орфографії та пунктуації. На допомогу вступнику. Методичний посібник. Рівне : РДГУ, 2000.
19. Ющук І. Практикум із правопису української мови. Київ : Освіта, 1994.

Додаткова

20. Авраменко О. М. Українська мова. Зошит для контрольних робіт з української мови. Київ : Грамота, 2017. 56 с.
21. Данилевська О. М. Українська мова. Зошит для тематичного контролю з української мови. Київ : Оріон.
22. Дудка О. О., Шевельова Л. А. Українська мова. Комплексний довідник. 5-11 класи. Харків : Гімназія.
23. Заболотний В. В., Заболотний В. П. Тестовий контроль результатів навчання. Українська мова та література. 2017.
24. Черсунова Н. І. Українська мова та література. 9 клас : зошит для поточного та тематичного оцінювання. Харків : ПЕТ, 2018.

